

Onderzoeksprogramma
Uitbesteding onderzoek SOAP
Politieacademie
2026

Voortgang Onderzoeksprogramma 2026

Uitbesteden van wetenschappelijk onderzoek door de Politieacademie in het kader van de Strategische Onderzoeksagenda voor de Politie.

Programma Politie en Wetenschap
Mei 2026

Inhoudsopgave.....	3
Toelichting bij het overzicht van het onderzoeksprogramma 2026.....	4
Overzicht lopend en startend onderzoek op basis van SOAP 2019-2022.....	5
Beschrijving lopend en startend onderzoek op basis van SOAP 2019-2022.....	7
Overzicht startend onderzoek op basis van SOAP 2023 – 2026.....	15
Beschrijving startend onderzoek op basis van SOAP 2023 – 2026.....	18
Recent afgesloten onderzoek, nog niet gepubliceerd.....	28

Toelichting bij het overzicht van het onderzoeksprogramma 2026

De peildatum voor het overzicht is mei 2026.

De Politieacademie ontwikkelt kennis over de politie en de politietaak. En ze draagt bij aan de ontwikkeling van de uitoefening van de politietaak waarop het politieonderwijs is gericht, onder meer door het verrichten van onderzoek. Dat is, volgens artikel 74, lid 1b van de Politiewet 2012 een van de kerntaken van de Politieacademie. Het jaarlijkse onderzoeksprogramma is gebaseerd op de Strategische Onderzoeksagenda Politie 2023-2026 (SOAP).

Het onderzoek dat in opdracht van het onderzoeksprogramma Politie en Wetenschap wordt uitbesteed aan onderzoeksinstituten maakt deel uit van het Onderzoeksprogramma van de Politieacademie. Hieronder vindt u een overzicht van het onderzoek dat wordt uitgevoerd in opdracht van het Onderzoeksprogramma Politie en Wetenschap.

Het overzicht is opgebouwd uit een:

- Overzicht en beschrijving lopend en startend onderzoek op basis van de SOAP 2019-2022
- Overzicht startend onderzoek op basis van de SOAP 2023-2026
- Overzicht van recent afgesloten, nog niet gepubliceerd onderzoek.

De 'samenvattingen' van lopend onderzoek omvatten een korte omschrijving van:

Titel	Titel en eventueel subtitel van het onderzoek
Contractnummer	Formeel contractnummer van onderzoeksopdracht
Uitvoerder	Onderzoeksinstituut(en) die het onderzoek uitvoer(t)(en)
Doel en opzet	Doel- en vraagstelling en opzet van het onderzoek
Looptijd	Doorlooptijd en verwachte afronding

Overzicht lopend en startend onderzoek op basis van SOAP 2019-2022

Thema 1: Wat komt er op ons af?

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
1	Een structureel beter begrip van cybercrime. Doorontwikkeling van crimescripts om patronen in cybercriminaliteit te identificeren	Hogeschool van Amsterdam	2022 - 2026
2	Online calls to offline action (maatschappelijke onrust)	Vrije Universiteit Amsterdam	2023 - 2026
3	Aard en aanpak van hybride vormen van criminaliteit	Erasmus i.s.m. HHS en NSCR	2023 - 2026
4	Jonge aanwas van cybercrime voorkomen: het verstoren van CAAS markten	HHS i.s.m. NSCR	2023 - 2026
5	Omgang Europese politiekorpsen met (gewelddadige) ordeverstoringen door niet-geïnstitutionaliseerde protestgroepen	UVA	2023 - 2026

Thema 2: Politie in verbinding met wijk-web-wereld

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
6	Op weg naar wendbare criminaliteitsbeheersing	Twynstra Gudde i.s.m. Bureau Landman	2020 - 2026
7	Handhaving en effectiviteit van strafrechtelijke locatie- en contactverboden	Erasmus Universiteit	2020 - 2026
8	Expeditie lokaal digitaal	Saxion Hogeschool ism NHL Stenden	2023 - 2026

Thema 4: State of the art technologie en intelligence, verhoortechnieken

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
9	Beelden betwisten: het bevragen van camerabeelden in de politiepraktijk	Erasmus school of Law / Universiteit Leiden	2021 - 2026

Thema 5: Actieve transparantie

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
10	Periodieke evaluatie van Mens-AI teams	Universiteit Utrecht i.s.m. Politielab AI en politie	2023 - 2026

Thema 7: Lerende organisatie

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
11	De opsporing in een technische stroomversnelling? De vraag naar de gewenste expertise van de politie in de 21ste eeuw	BBSO i.s.m. Radboud Universiteit en Saxion Hogeschool	2022 - 2026

Thema 8: Legitimiteit en vertrouwen

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
12	Klagende burgers en een politie voor iedereen	Open Universiteit	2022 - 2026
13	Burgerperspectief op online politie-inzet en handhaving. Handvatten voor effectieve interventiemogelijkheden	Rijksuniversiteit Groningen i.s.m. NHL Stenden en Politieacademie	2023 - 2026

Beschrijving lopend en startend onderzoek op basis van de SOAP 2019-2022

Thema 1: Wat komt er op ons af?

Nummer 1
Contract PW/OC/2022/03
Titel Een structureel beter begrip van cybercriminaliteit
Uitvoerder Hogeschool van Amsterdam

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Er wordt nu bij de politie per soort cybercrime ingestoken op een andere aanpak. De onderscheiden soorten cybercrime hebben op zich verschillende crimescripts. De vraag van dit onderzoek is of er binnen die verschillende crimescripts gedragspatronen te identificeren zijn, die mogelijk efficiënter met interventies kunnen worden aangepakt. Het onderzoek bouwt voort op de *books of crime* van de politie, door de aanvalstechnieken bij de criminaliteitsvormen aan elkaar te relateren. Er vindt een verdiepingsslag plaats door in te zoomen op gedragspatronen van hackers die computersystemen- en netwerken binnendringen.

Het eindrapport wordt in de tweede helft van 2026 gepubliceerd.

Nummer 2
Contract PW/OC/2023/04
Titel Online calls to offline action
Uitvoerder Vrije Universiteit Amsterdam i.s.m. politie

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Gekeken wordt hoe online mobilisatieprocessen verlopen van potentieel gewelddadige extremisten en welke rol de politie en online bystanders kunnen spelen in het monitoren en de preventie van online mobilisatie voor offline extremistische acties. Sociale media zijn steeds meer van belang in de aanloop naar offline gewelddadigheden. De vraag is wat er mag bij het voorkomen van online mobilisatie en of de politie voldoende in staat en gemachtigd is om iets te doen. Wat is er binnen de politie additioneel nodig en mogelijk om online mobilisatie te kunnen voorkomen? Daarnaast kijkt men in het onderzoek onder welke voorwaarden een online bystander bereid is om anoniem te melden. Deze 'bystander' verkeert zelf op sociale media platforms en zou een belangrijke rol kunnen spelen in het melden of de-escaleren (bv met corrigerende opmerkingen) van op handen zijnde ongeregeldeheden. In de aanbevelingen zal ook aandacht zijn voor morele afwegingen om wel of niet te interveniëren.

Het eindrapport is bijna afgerond en wordt najaar 2026 gepubliceerd.

Nummer 3
Contract PW/OC/2023/06
Titel De aard en aanpak van hybride vormen van criminaliteit
Uitvoerder Erasmus Universiteit i.s.m. HHS en NSCR

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Er is toenemend sprake van verwevenheid tussen de online en offline wereld, ook bij delicten die door basisteams moeten worden opgepakt. In dit internationaal vergelijkend onderzoek wordt gekeken naar de aard en aanpak van zowel instrumenteel gebruik van digitalisering bij criminaliteit als naar expressieve vormen (online bedreigen, geweld, conflicten). De hoofdvraag is hoe de verschillende vormen van hybride criminaliteit eruitzien in verschillende plaatsen in Europa en welke aanpakken er zijn te onderscheiden in de bestrijding hiervan. Doel is om te komen tot typologieën van verschijningsvormen in Nederland en omliggende landen en om de aanpak van hybride vormen van criminaliteit te inventariseren en te komen tot good practices.

Het eindrapport is bijna afgerond en wordt uiterlijk najaar 2026 gepubliceerd.

Nummer 4
Contract PW/OC/2023/07
Titel Jonge aanwas van cybercrime voorkomen: het verstoren van cybercrime-as-a-service markten
Uitvoerder Haagse Hogeschool i.s.m. NSCR en politie

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Het doel van dit onderzoek is het vergroten van de kennis op het gebied van jonge aanwas bij cybercrime. Met name wordt gekeken naar de rol van cybercrime-as-a-service (CaaS), hierbij zijn tools relatief simpel en goedkoop te verkrijgen. Daardoor zijn ze te gebruiken door aspirant cybercriminelen. Je hoeft geen master meer te zijn in de techniek en dit verkort de pathway naar cybercrime (zowel high tech crime als gedigitaliseerde criminaliteit). Er is gekozen voor Remote Access Trojans (RAT's) en phishing kits voor inloggegevens. De markt wordt in kaart gebracht en er wordt gekeken naar de werving van klanten. Ook kijkt men naar mogelijkheden om interventies te implementeren.

Het eindrapport is bijna afgerond en wordt najaar 2026 gepubliceerd.

Nummer 5
Contract PW/OC/2022/14
Titel Hoe gaan Europese politiekorpsen om met (gewelddadige) ordeverstoringen door niet-geïstitutionaliseerde protestgroepen
Uitvoerder Universiteit van Amsterdam

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

De mogelijkheid om te protesteren is een fundamenteel recht van burgers in Europese democratische rechtsstaten. Het groeiende wantrouwen tegen Europese overheden lijkt echter een basis te vormen voor groepsvorming van mensen die sterke anti-overheidssentimenten delen, er antidemocratische ideeën op nahouden en geloven in de doelmatigheid en noodzakelijkheid van geweld tegen de overheid en tegen personen en organisaties die de overheid representeren. Gekeken wordt hoe Europese politiekorpsen zicht en grip proberen te krijgen op (gewelddadige) ordeverstoringen, met name door niet-geïstitutionaliseerde protestgroepen. Hoe houden zij rekening met de effecten van hun optreden in deze ordeverstoringen wat betreft de legitimiteit en het vertrouwen van burgers in de politie? Wat kan de Nederlandse politie leren van de antwoorden op deze vragen? Er wordt gekeken in België, Duitsland, Engeland, Frankrijk en Zweden.

Het eindrapport is bijna afgerond en wordt najaar 2026 gepubliceerd.

Thema 2: Politie in verbinding met wijk-web-wereld

Nummer 6
Contract PW/OC/2021/01
Titel Op weg naar wendbare criminaliteitsbeheersing?
Uitvoerder Twynstra Gudde i.s.m. Bureau Landman

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Met dit onderzoek willen de onderzoekers het organiseren van werksystemen centraal stellen als vervolg op het onderzoek 'Kijk naar het systeem'. Georganiseerde criminaliteit beschikt over terugverend/flexibel vermogen. De politie moet proberen daar met het systeem meer bij aan te sluiten en meer wendbaar worden, waarbij werksystemen invulling geven aan een probleemgerichte en multidisciplinaire aanpak van georganiseerde criminaliteit. Er wordt gekeken bij verschillende werkwijzen naar omstandigheden en gedragingen die de vernieuwende aanpak van criminaliteit bevorderen of belemmeren. Doel is om een handelingsperspectief te bieden. Meervoudige casestudie.

Het eindrapport wordt eind 2026 verwacht.

Nummer 7
Contract PW/OC/2019/09
Titel Handhaving en effectiviteit van strafrechtelijke locatie- en contactverboden
Uitvoerder Erasmus Universiteit

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Het onderzoek richt zich op de vraag hoe de naleving van locatie- en contactverboden en de handhaving door de politie verloopt; wat daarin succesfactoren en verbeterpunten zijn en wat belangrijke randvoorwaarden zijn voor effectief toezicht en handhaving. In het onderzoek zal specifiek worden ingegaan op de rol van de wijkagent, die als belangrijke schakel wordt beschouwd in de handhaving. Zo kan de politie de middelen die zij tot haar beschikking heeft gericht inzetten en de effectiviteit van de handhaving verbeteren.

Het onderzoek is later gestart en het eindrapport wordt in de tweede helft van 2026 verwacht.

Nummer 8
Contract PW/OC/2023/02
Titel Expeditie Lokaal digitaal
Uitvoerder Saxion Hogeschool i.s.m. NHL Stenden en HHS

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

De drie hogescholen willen samen met de politie vorm geven aan een intensivering van de lokale, digitale politieteam in het kader van Digitaal fit!. Het gaat om een actieonderzoek om te bouwen aan een ondersteunende interventie (waaronder reeds bestaande kennispakketten en beschikbare leermiddelen van kennispartners, die in dit onderzoek meer in samenhang worden gebracht) om de houding van de basisteams ten opzichte van de aanpak van lokale digitale criminaliteit te veranderen. Doel is dat men effectiever en zelfverzekerder wordt in de aanpak. Deze interventie wordt samen met de politie ontwikkeld en geëvalueerd. Er wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van een landelijke uitrol.

Het eindrapport is bijna afgerond en wordt uiterlijk najaar 2026 gepubliceerd.

Thema 4: State of the art technologie en intelligence, verhoortechnieken

Nummer 9
Contract PW/OC/2021/07
Titel Beelden betwisten: het bevragen van camerabeelden in de politiepraktijk
Uitvoerder Erasmus Universiteit, School of Law / Universiteit Leiden

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Dit onderzoek is een vervolg op het lopende onderzoek naar beelden in de verhoorkamer. Beelden worden vaak als objectief gezien, terwijl het perspectief wel degelijk van invloed is. Goed interpreteren kan geleerd worden. Wanneer beeldmateriaal al tijdens de opsporing en opbouw van het dossier kritische(er) wordt bevraagd door politie (en particuliere beveiligers/alarmcentrales), zal de bewijskracht hiervan beter geduid kunnen worden, hetgeen het proces ten goede komt en dwalingen kan voorkomen. Bijvoorbeeld beelden van filmende burgers, cameratoezicht, bodycams etc. Experiment met 150 respondenten om te kijken welke instructies het beste werken om een mogelijke bias tegen te gaan.

Het eindrapport is bijna afgerond en wordt uiterlijk najaar 2026 gepubliceerd.

Thema 5: Actieve transparantie

Nummer 10
Contract PW/OC/2023/03
Titel Periodieke evaluatie van Mens-AI teams
Uitvoerder Universiteit Utrecht i.s.m. Politielab AI en politie

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Het gaat hier om de samenwerking tussen politiemedewerkers en AI systemen en de rol van de mens in de uiteindelijke analyse. Het is cruciaal om als politieorganisatie inzicht te hebben in het functioneren van mens-AI teams om hier verantwoording over te kunnen afleggen en om vertrouwen te houden in het gebruik van AI. Voor deze transparantie is de uitlegbaarheid of begrijpelijkheid van beslissingen die mens-AI teams nemen cruciaal. Dit onderzoeksproject faciliteert het periodiek meten van de motivering van beslissingen die deze mens-AI teams nemen tijdens hun taakvervulling in de politiepraktijk. Er wordt een metriek ontwikkeld om tot concrete actiepunten voor verbetering te komen. Daarnaast wordt de bestaande Explabox uitgebreid met de functionaliteit om deze beslissingen automatisch te evalueren.

Het eindrapport is bijna afgerond en wordt uiterlijk najaar 2026 gepubliceerd.

Thema 7: Lerende organisatie

Nummer 11
Contract PW/OC/2022/11
Titel De opsporing in een technische stroomversnelling?
Uitvoerder BBSO i.s.m. Radboud Universiteit en Saxion Hogeschool

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

In dit onderzoek wordt gekeken op welke wijze technologische en sociale innovaties in de opsporing worden geïmplementeerd en toegepast en welke professionele vaardigheden en organisatorische vormgeving hiervoor worden gevraagd. Er is aandacht voor de gewenste en voorhanden zijnde kennis en vaardigheden van de operationele teams die t.b.v. de opsporing met technologische innovaties werken. Welke organisatorische en sociale condities zijn nodig in de opsporing om nieuwe technologie op een effectieve en efficiënte wijze toe te passen in de bestrijding van criminaliteit? Er vindt verdiepend onderzoek plaats in een selectie van TOV proeftuinen 'daadwerkelijk veranderen', waar technologische innovaties samengaan met organisatorische innovatie. Onderzoek vindt plaats bij 10 projecten zoals bijvoorbeeld Intelligente Aangifte, Crypto Analyseteam, het Digitaal District.

Het eindrapport is bijna afgerond en wordt najaar 2026 gepubliceerd.

Thema 8: Legitimiteit en vertrouwen

Nummer 12
Contract PW/OC/2021/13
Titel Klagende burgers en een politie voor iedereen
Uitvoerder Open Universiteit

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Onderzoek naar ontwikkelingen en dilemma's in de omgang met klachten van burgers en kritiek van externe actoren zoals klachtenbureaus en resulteert in aanbevelingen/handreiking hoe ervan te leren. Ook voor herziening van het onderwijs. Er wordt o.a. gekeken naar recente trends in Amsterdam, Den Haag en Arnhem met het omgaan met een wantrouwige burgerij. Het stelt do's en don'ts vast inzake klachten, klachtencommissies en de omgang met externe klachtenbureaus sinds eind jaren zeventig. Een analyse van de periode 2012-2020 wordt vergeleken met de jaren 80 onrust (die leidde tot

Politie in Verandering) door archiefonderzoek en interviews. Dit kan een spiegel opleveren voor de huidige praktijk in de ontwikkeling van politie-burgerverhoudingen.

Het eindrapport wordt in de tweede helft van 2026 verwacht.

Nummer 13
Contract PW/OC/2023/12
Titel Burgerperspectief op online politie-inzet en handhaving. Handvatten voor effectieve interventiemogelijkheden
Uitvoerder Rijksuniversiteit Groningen i.s.m. NHL Steden en Politieacademie

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Dit onderzoek kijkt naar de productiviteit van online reacties door de politie. Welke soort online interacties van de politie met burgers versterken vertrouwen en legitimiteit van de politie en welke juist niet en welke factoren spelen daarbij een rol? Gekeken wordt wat de mogelijkheden zijn voor de politie om het gesprek aan te gaan of in te grijpen wanneer online een misstand wordt gesignaleerd. Ingrijpen als politie op basis van online verzamelde informatie kan soms door burgers als te zwaar worden gezien en juist opschudding veroorzaken. Met dit onderzoek wil men komen tot proportionele online gedragshandvatten voor de politie. Daarbij is het burgerperspectief op ethische vragen belangrijk voor het draagvlak.

Het eindrapport wordt in het tweede helft van 2026 verwacht.

Overzicht lopend en startend onderzoek op basis van SOAP 2023-2026

Thema 1 SOAP Politieorganisatie

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
18	Burgerperspectief op gegevensvergaring in online (besloten) groepen ten behoeve van de openbare orde en veiligheid	Thorbecke Academie (NHL Stenden)	2024 - 2026
19	Inclusieve Selectie voor een Verbonden Politie. Kandidaatbeleving in het selectieproces	Universiteit Leiden	2026 - 2027
20	De teamchef in het basisteam	AEF	2026 - 2027
21	Cyber-Ready Basisteams (CRB): De kloof overbruggen tussen digitale dreigingen en operationele paraatheid van de politie	Erasmus Universiteit	2026 - 2027

Thema 2 SOAP Maatschappelijke interactie

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
22	Politiewerk en samenwerking op het platteland	Universiteit Tilburg	2024 - 2025
23	Politiewerk in verre uithoeken	AEF	2024 - 2026
24	Hand in hand? Ontwikkeling van een inzetkader voor burgeropsporing bij de politie	Vives Hogeschool	2025 - 2026
25	E.HELP naar integrale Hulp aan slachtoffers van online verplichting	Saxion Hogeschool	2025 - 2026
26	Voorbij de muren van stilzwijgen op het platteland, handelingsperspectief	Bureau Beke	2026 - 2027
27	De rol van crimineel geld voor het basisteam: fenomenen, samenwerking, kennis en handelingsperspectieven	CEVV/Avans	2026 - 2027
28	Van vermoeden naar vroeg ingrijpen: de rol van politie basisteams in de aanpak van criminele uitbuiting	CMK	2026 - 2027
29	Het evangelie van het Niets: Cultische Gemeenschappen en Nihilistisch Accelaratisme onder jongeren in Nederland	Univ. Leiden	2026 - 2027
30	Hybride straatgeweld: het jongerenperspectief	HCK	2026 - 2027
31	Betekenisvolle afdoening en herstelrecht in de politiepraktijk	Vanmontfoort	2026 - 2027
32	Het stopgesprek in stalkingszaken: werkt het?	Vrije Universiteit	2026 - 2027
33	Basisteams en zorgcriminaliteit: versterken van signalering, handelingsperspectief en samenwerking	Hogeschool Saxion	2026 - 2027

Thema 3 SOAP Politiecapaciteit

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
34	Financieel onderzoeken over de grenzen	Universiteit van Maastricht	2024 - 2026

	heen; een actiegericht onderzoek		
35	Wat is de rol van EMDR in het ontstaan van hervonden herinneringen?	Universiteit Maastricht	2025 -2027
36	ACOP Unit@! Online opvoeding en individuele verschillen	Universiteit Utrecht	2025 - 2026
37	Uit de schaduw: Criminele uitbuiting en haar slachtoffers binnen georganiseerde criminaliteit	Universiteit Leiden	2025 -2027
38	Twee vliegen in één klap' Vervolgonderzoek naar (mogelijke) ondermijning in kleine vliegverkeer op grote luchthavens	ACV Research	2025 -2027
39	Sturen op ernst: praktijkgericht onderzoek naar de meerwaarde van de Nederlandse Crime Severity Index in de basispolitiezorg	NSCR	2026 -2027

Subthema Effectieve interventies bij explosieven /vuurwerk

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
40	Plofkragen - een explosief misdrijf?	Bureau Beke	2024 - 2025
41	Explosief gedrag. Over het begrijpen en voorkomen van het plaatsen van explosieven vanuit een gedragsperspectief	Erasmus Universiteit	2025 - 2027
42	Explosieven in woonwijken – verborgen verbanden onthullen	NFI	2025 -2027
43	Explosieven in woonwijken. Een fenomeenonderzoek naar explosies in woonwijken, daders en het criminele netwerk daarachter, impact op de omgeving en kansen voor de aanpak	Bureau Beke	2025 -2027
44	Explosieve grenzen: Informatie-uitwisseling en Basisteams in de aanpak van internationale vuurwerkcriminaliteit	Ecorys	2026-2027

Subthema Effectieve interventies bij milieucriminaliteit

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
45	De aanpak van milieucriminaliteit in Europa - vergelijkende analyse en lessen voor de Nederlandse politie	Haagse Hogeschool	2024 - 2026
46	Milieucriminaliteit bestrijden door detectie van illegale chemische vervuiling met behulp van 'Remote Sensing' en Artificial intelligence	Saxion Hogeschool	2025 - 2026
47	Milieucriminaliteit: de rol van private partijen in de aanpak	Verinorm	2025 - 2026
48	Door de ogen van de overtreder: een KBA voor bedrijven actief in de afvalsector	Ecorys	2025 - 2026

Thema 4 SOAP Veranderkracht / lerende organisatie

	Titel	Uitvoerder	Looptijd
49	Blik op Verbetering: Het Zichtbaar Maken van Positionele Visuele Expertise	Erasmus Universiteit	2024 - 2026
50	Presteren en leren: ze gaan hand in hand!	Kolkhuis Tanke	2024 - 2025
51	Leren van geweld, de rol van IBT	NSCR	2024 - 2026
52	Vingersporen: van identificatie naar reconstructie	Hogeschool van Amsterdam	2024 - 2026
53	Professionaliteit van politie: een internationaal perspectief	IRCP (Universiteit Gent)	2024 - 2026
54	Letselonderzoek in het kader van het strafrecht	GGD Amsterdam	2024 - 2025
55	Professionalisering van docenten en begeleiders in het politieonderwijs op divers vakmanschap	Universiteit Leiden	2024 - 2026
56 7	Leren van ingebed strafrecht. Lokale opsporing in actie	Lokale Zaken	2025 - 2026

Beschrijving lopend en startend onderzoek op basis van SOAP 2023-2026

Thema 1 Politieorganisatie

Nummer 18
Contract PW/OC/2024/14
Titel Burgerperspectief op gegevensvergaring in online (besloten) groepen ten behoeve van de openbare orde en veiligheid
Uitvoerder Thorbecke Academie (NHL Stenden)

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Dit onderzoek geeft aandacht aan het burgerperspectief op online politiewerk in (besloten) groepen en beoogt daarmee inzichten te verschaffen die kunnen bijdragen aan de maatschappelijke legitimiteit van politiewerk – ook in een digitaliserende samenleving. Welke factoren zijn van invloed op de acceptatie van politie aanwezigheid / informatievergaring in online groepen en wat betekent dit voor politiewerk en (toekomstige) wetgeving op dit terrein? Er wordt gekeken naar ethische afwegingen en dilemma's (maatschappelijke legitimiteit) en sociaal psychologische factoren die van invloed zijn op opvattingen van burgers.

Het eindrapport wordt in de tweede helft van 2026 verwacht.

Nummer 19
Contract PW/OC/2026/11
Titel Inclusieve Selectie voor een Verbonden Politie. Kandidaatbeleving in het selectieproces
Uitvoerder Universiteit Leiden

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

De centrale vraag van dit onderzoek is: Hoe kan het landelijke sollicitatie- en selectieproces van de politie zo worden ingericht dat dit, met aandacht voor procedurele rechtvaardigheid, duidelijkheid, herkenning en inclusie, bijdraagt aan een positieve kandidaattervaring en daadwerkelijk gelijke kansen biedt aan alle kandidaten? Met name migranten en praktisch opgeleide kandidaten ervaren vaker een mismatch in de selectieprocedures. Het onderzoek kijkt zowel vanuit het perspectief van kandidaten (ervaring en beleving), als vanuit de inhoud en communicatie tijdens het proces. Beoogd effect: Concreet toepasbare verbeteringen in proces, communicatie en tooling voor het selectieproces en ketenbreed (W&S) die drempels verlagen, uitval beperken en de maatschappelijke verbinding van basisteams versterken.

p.m.

Nummer 20
Contract PW/OC/2026/12
Titel De teamchef in het basisteam
Uitvoerder AEF

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

De doelstelling van dit onderzoek is om de feitelijke werkpraktijk van teamchefs gedetailleerd in beeld te brengen. In hoeverre klopt het beeld dat de teamchef een 'hitteschild' is voor de operatie? En hoe geven teamchefs vanuit hun positie als tactisch leidinggevende operationele betrokkenheid vorm en inhoud, als de dagelijkse operationele sturing bij operationeel leidinggevendenden berust? Zijn zij vooral gericht op de interne organisatie (onder meer vanwege de verantwoordelijkheid voor de p-zorg), of zijn zij juist extern georiënteerd, op het lokaal gezag en de lokale gemeenschap? Hoe richten teamchefs hun werk in, welke prioriteiten stellen zij daarbij en in hoeverre kunnen zij zelf keuzes

maken over de invulling van hun functie? Zijn er verschillen tussen (en binnen) teams en kan op basis van die verschillen een typologie worden gemaakt?

p.m.

Nummer 21
Contract PW/OC/2026/13
Titel Cyber-Ready Basisteams (CRB): De kloof overbruggen tussen digitale dreigingen en operationele paraatheid van de politie
Uitvoerder Erasmus Universiteit

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Hoe kunnen basisteams beter worden toegerust om de voortdurende veranderende digitale criminaliteit te signaleren, te begrijpen en aan te pakken door middel van evidence-based, adaptieve trainingsmethoden die reële dreigingsscenario's en AI-ondersteunde leermiddelen integreren? Het onderzoek is erop gericht om de praktische capaciteit van basisteams te versterken door contextspecifieke en adaptieve trainingsinstrumenten te ontwikkelen die direct toepasbaar zijn in de dagelijkse politiewerkpraktijk. Tegelijkertijd leveren deze activiteiten een bijdrage aan kennisontwikkeling door inzicht te genereren in effectieve digitale leerformats, gedragsverandering en organisatorische randvoorwaarden die nodig zijn voor duurzame cybercrime-paraatheid.

p.m.

Thema 2 Maatschappelijke interactie

Nummer 22
Contract PW/OC/2024/12
Titel Politiewerk en samenwerking op het platteland
Uitvoerder Universiteit Tilburg

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

In dit onderzoek wordt gekeken naar de aard van criminele problemen op het platteland, het politiewerk van basisteams in gemeenten op het platteland en het verstreken van de samenwerking met veiligheidspartners. Specifiek problemen die worden genoemd zijn bijvoorbeeld vormen van haalcriminaliteit, zoals drugslabs en mestfraude. Er vindt weinig systematische informatie uitwisseling plaats tussen verschillende handhavingdiensten en er is vaak een capaciteitsprobleem, ook bij gemeenten. Er is aandacht in het onderzoek voor de definitie van plattelandsgebieden en de sterkte verdeelsystematiek. Het onderzoek kijkt ook naar de ervaringen van veiligheidspartners zoals burgemeesters, provincie, omgevingsdiensten en de ervaringen van burgers.

Het eindrapport wordt in de tweede helft van 2026 verwacht.

Nummer 23
Contract PW/OC/2024/13
Titel Politiewerk in verre uithoeken
Uitvoerder AEF

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Gekeken wordt hoe het politiewerk (GGP) in 'verre uithoeken' invulling krijgt, in hoeverre daarbij sprake is van specifieke eisen en opgaven aan het politiewerk en hoe de politie daarop inspeelt. In het bijzonder zal gekeken worden naar de kansen en uitdagingen bij de wijze waarop de politie omgaat met relaties en verbindingen met de lokale gemeenschappen. Het gaat om afgelegen en afgesloten (grens-)gebieden die soms ook zijn afgehaakt. Lukt het met het terugtrekken van gemeentes en politie om toch de verbinding in deze gebieden te houden. De nadruk ligt in dit onderzoek meer op het politieperspectief. Men wil de betrokken politieteams van en met elkaar laten leren om relationele aanpakken en strategieën te ontwikkelen.

Het eindrapport wordt in het tweede helft van 2026 verwacht.

Nummer 24
Contract PW/OC/2025/07
Titel Hand in hand? Ontwikkeling van een inzetkader voor burgeropsporing bij de politie
Uitvoerder Vives Hogeschool

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

In het onderzoek wordt gekeken welke bestaande burgernetwerken, die nu preventief worden ingezet, een rol kunnen spelen bij de opsporing van diefstal en inbraken in de buurt. Wat zijn kansen en wat is het draagvlak voor deze uitbreiding van taken van burgernetwerken? Er wordt gestreefd naar het ontwikkelen van een gedragen en duidelijk inzetkader om politiediensten in België en Nederland te ondersteunen in het faciliteren en borgen van dergelijke burgernetwerken in de toekomst.

Het eindrapport wordt in de tweede helft van 2026 verwacht.

Nummer 25
Contract PW/OC/2025/05
Titel E.HELP naar integrale Hulp aan slachtoffers van online oplichting
Uitvoerder Saxion Hogeschool

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Bij online fraude wordt vaak geen aangifte gedaan, waardoor slachtoffers ook niet gewezen kan worden op mogelijke ondersteuning en er is een sterk versnipperd hulpaanbod. Meer geïntegreerde hulp is gewenst. De doelstelling van dit onderzoek is om de werkgroep Hulp aan slachtoffers van de Integrale Aanpak Online Fraude op basis van praktijkgericht onderzoek handvatten te bieden om hun zorg en hulp aan slachtoffers van online fraude meer op de specifieke behoeften van de slachtoffers te richten. Hoe kunnen publieke en private partijen vanuit de Integrale Aanpak Online Fraude de slachtoffers van online oplichting helpen in het beperken van de impact na slachtofferschap? Er wordt ook gekeken in het buitenland.

Het eindrapport wordt eind 2026 verwacht.

Nummer 26
Contract PW/OC/2026/01
Titel Muren van Stilzwijgen op het platteland
Uitvoerder Bureau Beke

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

In dit onderzoek ligt de focus op het begrijpen van de leefwereld van de plattelanders in relatie tot hun meldingsbereidheid van drugsgerelateerde criminaliteit. Op basis van bestaande kennis over de omstandigheden en sociale mechanismes op het platteland die tot mogelijke 'muren van stilzwijgen' over (drugs)misdadigheid leiden, wordt gewerkt aan handelingsperspectieven. Daarmee kan de politie in toekomstig onderzoek op het platteland de achterliggende sociale mechanismes beter begrijpen en doorbreken. Daarnaast wordt gestreefd naar een verbeterde burgerparticipatie in de politieke aanpak van drugscriminaliteit.

p.m.

Nummer 27
Contract PW/OC/2026/03
Titel De rol van crimineel geld voor het basisteam: fenomenen, samenwerking, kennis en handelingsperspectieven
Uitvoerder Centre of Expertise Veiligheid & Veerkracht/Avans

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Er is weinig systematische kennis over de manier waarop basisteams worden geconfronteerd met crimineel geld, hoe zij hier samen met publieke en private partners op reageren, en welke expertise en competenties dit van hen vraagt. Dit onderzoek wil daar inzicht in bieden, met als doel om handelingsperspectieven te ontwikkelen voor een effectievere aanpak van criminele geldstromen, waarbij alle niveaus in hun kracht worden gezet en zij zich in het bijzonder richten op het lokaal niveau. Er is zowel aandacht voor generieke als contextspecifieke uitdagingen.

p.m.

Nummer 28
Contract PW/OC/2026/04
Titel Van vermoeden naar vroeg ingrijpen: de rol van politie basisteams in de aanpak van criminele uitbuiting
Uitvoerder CKM

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

De onderzoeksvraag is: Hoe kunnen politie-basisteams samen met lokale partners een gezamenlijke aanpak ontwikkelen tegen criminele uitbuiting, zodat signalen vroegtijdig worden herkend en er tijdig kan worden ingegrepen? In een etnografisch onderzoek in basisteams wordt gekeken welke positie basisteams bij de aanpak van criminele uitbuiting kunnen innemen en hoe deze aanpak zich verhoudt tot lokale aanpakken van jeugdcriminaliteit en ondermijning. Doel is te komen tot een integraal traject voor jongeren die knel zitten in de criminaliteit, dat vanuit verschillende domeinen wordt gevoed.

p.m.

Nummer 29
Contract PW/OC/2026/06
Titel Het evangelie van het Niets: Cultische Gemeenschappen en Nihilistisch Accelaratisme onder jongeren in Nederland
Uitvoerder Universiteit Leiden

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Basisteams kunnen te maken krijgen met een nieuwe ontwikkeling van online extreem geweld. In dit onderzoek wordt de internationale stand van kennis geïnventariseerd over cultgemeenschappen en nihilistisch accelaratisme, met aandacht voor genderdynamieken in rekrutering, participatie en slachtofferschap. Gekeken wordt naar de huidige uitdagingen, kennislacunes en juridische/beleidsmatige dilemma's voor Nederlandse politiefunctionarissen en adviseurs. Verder wordt met de zorgsector gesproken om deze fenomenen begrijpen in relatie tot radicalisering, disengagement en preventie. De vragen zijn gericht op duiding, classificatie en professionele dilemma's: hoe het fenomeen wordt begrepen, waar grenzen worden getrokken, en hoe juridische en institutionele kaders het handelen van professionals structureren.

p.m.

Nummer 30
Contract PW/OC/2026/07
Titel Hybride straatgeweld: het jongerenperspectief
Uitvoerder Het Criminologisch Kantoor (voorheen Mehlbaum onderzoek)

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Met dit vervolgonderzoek willen de onderzoekers bijdragen aan de aanpak van hybride straatgeweld en de rol van de politie hierin. Dit willen ze doen door nu het perspectief van jongeren zelf centraal te stellen en bij hen kennis op te halen die niet (altijd) bij de politie terechtkomt. De belevingswereld en opvattingen van jongeren. De onderzoeksvragen zijn:

1. Hoe ervaren jongeren hybride straatgeweld?
2. Wat helpt volgens jongeren om hybride straatgeweld tegen te gaan?
3. Wat verwachten jongeren van de politie om hybride straatgeweld tegen te gaan?
4. Wat betekenen de bevindingen voor (verschillende onderdelen van) de politie?

p.m.

Nummer 31
Contract PW/OC/2026/08
Titel Betekenisvolle afdoening en herstelrecht in de politiepraktijk
Uitvoerder Van Montfoort

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Betekenisvolle afdoeningen kunnen leiden tot sneller herstel, meer tevredenheid en een groter vertrouwen in het handelen van de politie. De politie wil hier meer in investeren. De hoofdvraag luidt: Hoe geven politie-eenheden vorm aan betekenisvolle en herstelrechtelijke afdoening en wat zijn de werkzame elementen, beïnvloedende factoren, knelpunten en effecten van deze werkwijze? Voor de politie biedt het onderzoek concrete handvatten om gericht beleid te ontwikkelen op het gebied van herstelrecht. Ook ondersteunt het een effectievere inzet van samenwerking met lokale partners. Maatschappelijk draagt het bij aan een rechtvaardiger afhandeling van meldingen en aangiftes, die beter aansluit bij de behoeften van slachtoffers en verdachten.

p.m.

Nummer 32
Contract PW/OC/2026/09
Titel Het stopgesprek in stalkingszaken: werkt het?
Uitvoerder Vrije Universiteit Amsterdam

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Sinds de implementatie van het nieuwe werkproces stalking heeft er nog geen onderzoek plaatsgevonden naar de effectiviteit van het stopgesprek. Het doel van het beoogde onderzoek is daarom om in kaart te brengen 1) of het stopgesprek wordt gevoerd in het juiste type (laag risico) stalkingssituatie, 2) wat het effect is van het stopgesprek op de frequentie van meldingen, 3) wat het effect is van het stopgesprek op de aard van de incidenten waarvan melding wordt gedaan, en 4) wat de kenmerken zijn van de zaken waarin het stopgesprek wel of juist geen effect heeft op meldingen van stalking.

p.m.

Nummer 33
Contract PW/OC/2026/10
Titel Basisteams en zorgcriminaliteit: versterken van signalering, handelingsperspectief en samenwerking
Uitvoerder Hogeschool Saxion

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Basisteams van de politie onderhouden structurele contacten met burgers, zorgaanbieders, jongerenwerk en wijkteams. Deze informatiepositie wordt nog weinig gebruikt voor het signaleren van zorgcriminaliteit. In de regio Oost-Nederland zijn de eerste stappen gezet richting een meer gestructureerde aanpak, onder andere in samenwerking met het RIEC Oost en Midden Nederland. Het doel van het onderzoek is om de werking en effecten van deze interventie systematisch te onderzoeken en te vertalen naar een empirisch onderbouwd handelingskader voor basisteams. Dit handelingskader moet bijdragen aan (1) verbeterde signalering en vroegtijdige herkenning van zorgcriminaliteit, (2) meer consistente en kwalitatief betere registratie in het BVH, en (3) versterkte samenwerking met relevante ketenpartners. Daarmee beoogt het project niet alleen kennisontwikkeling, maar ook duurzame versterking van de informatiepositie en het handelingsvermogen van basisteams in de aanpak van zorgcriminaliteit.

p.m.

Thema 3 SOAP Politiecapaciteit

Effectieve interventies

Nummer 34
Contract PW/OC/2024/05
Titel Financieel rechercheren over de grenzen heen; een actiegericht onderzoek
Uitvoerder Universiteit van Maastricht

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Grensoverschrijdende samenwerking is lastig bij de aanpak van criminele winsten. De focus van dit onderzoek ligt op grensoverschrijdend financieel rechercheren en de uitdagingen die daarmee gepaard gaan, om zo tot mogelijke verbeteringen en oplossingen te komen. De nadruk wordt daarbij gelegd op ontwikkelingen in de Euregio Maas-Rijn (EMR). De centrale vraag is: Hoe ziet de actuele grensoverschrijdende financiële recherche in de EMR eruit, welke factoren versterken, dan wel verzwakken de grensoverschrijdende samenwerking in dit opzicht en in welke richting kan deze evolueren? In Nederland wordt steeds meer gewerkt met een barrièremodel en een integrale aanpak. Worden die ook in het buitenland omarmd? Wordt er gewerkt met financiële crime scripts? Er wordt in dit actiegerichte onderzoek gekeken naar samen leren en ontwikkelen in teams.

Het eindrapport wordt eind 2026 verwacht.

Nummer 35
Contract PW/OC/2025/02
Titel Wat is de rol van EMDR in het ontstaan van hervonden herinneringen?
Uitvoerder Universiteit Maastricht

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Vervolgonderzoek waarvan het doel is om aangifte van fictieve herinneringen meer te helpen voorkomen. Niet alleen met het oog op schaarse politiecapaciteit, maar ook om leed te voorkomen. In dit vervolg wordt gekeken op welke wijze EMDR-behandeling een rol speelt in het ontstaan van hervonden herinneringen aan seksueel misbruik. Meer zicht op de toepassing helpt onderzoekers bij het uitvragen van de ontstaansgeschiedenis van een herinnering aan misbruik en kan ook therapeuten zelf ondersteunen. Om zicht te krijgen op de rol van EMDR in praktijkzaken die

gebaseerd zijn op een hervonden herinnering zal onder andere gebruik gemaakt worden van de zaken die in de periode 2008 – 2022 zijn voorgelegd aan de Landelijke Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken (LEBZ) waarbij EMDR een rol heeft gespeeld in het hervinden van de herinneringen.

Het eindrapport wordt in 2027 verwacht.

Nummer 36
Contract PW/OC/2025/04
Titel ACOP Unit@! Online opvoeding en individuele verschillen
Uitvoerder Universiteit Utrecht

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Met inzichten uit verschillende gedragswetenschappen worden in dit onderzoek preventie- en interventieprogramma's voor potentiële cyberdelinquenten verbeterd. Er is speciale aandacht voor de rol van de ouders en scholen. Het doel van dit onderzoek van de ACOP Unit (een nieuwe samenwerkingsvorm met ondermeer politie) is om meer diepgaande kennis te verzamelen over 1) opvoeding van online gedrag door ouders en scholen en 2) de samenhangende individuele verschillen in persoonskenmerken (bv. in zelfcontrole, persoonlijkheid, mentale gezondheid) binnen de groep jongeren die kwetsbaar is voor het betreden van een cyberdelinquent pad. Er wordt gekeken vanuit verschillende perspectieven, zoals het ouderperspectief en schoolperspectief.

Het eindrapport wordt eind 2026 verwacht.

Nummer 37
Contract PW/OC/2025/03
Titel Uit de schaduw: Criminele uitbuiting en haar slachtoffers binnen georganiseerde criminaliteit
Uitvoerder Universiteit Leiden

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Binnen de georganiseerde criminaliteit kunnen dader- en slachtofferschap twee kanten van dezelfde medaille zijn. Identificatie van jonge daders als slachtoffer van criminele uitbuiting (valt onder mensenhandel) kan een strafblad voorkomen en geeft recht op passende hulp. Het doel van dit onderzoek is om kennis te ontwikkelen die bijdraagt aan de preventie, signalering en opsporing van criminele uitbuiting. Dit project beoogt dit te realiseren met een landelijk overzicht van door de politie aangemerkt slachtofferschap (12 tot 27 jaar) van criminele uitbuiting; de persoonskenmerken, levensloop en kenmerken van de leefomgeving in relatie tot slachtofferschap; en de gevolgen van aangemerkt worden als slachtoffer van criminele uitbuiting voor de verdere levensloop en criminele carrière.

Het eindrapport wordt eind 2026 verwacht.

Nummer 38
Contract PW/OC/2025/06
Titel Twee vliegen in één klap' Vervolgonderzoek naar (mogelijke) ondermijning in kleine vliegverkeer op grote luchthavens
Uitvoerder ACV Research

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Vervolgonderzoek naar mogelijke ondermijning op vliegvelden in Nederland. Het onderzoek is een samenwerking tussen de (luchtvaart)politie, KMar en externe onderzoekers om te streven naar (empirisch onderbouwde) risicogestuurde controle van klein vliegverkeer. Er wordt een controleplan ontwikkeld om toezichthoudende en controlerende instanties in staat te stellen heel gericht controles te verrichten op General Aviation en Business Aviation (kleine vliegtuigjes). Deze keer vindt het onderzoek plaats op luchthavens van nationale betekenis. De opbrengsten van deze controles vormen weer input voor de dataverzameling, waarmee nader inzicht kan worden geboden in de kwetsbaarheid voor ondermijning van dit klein vliegverkeer.

Het eindrapport wordt eind 2026 verwacht.

Nummer 39
Contract PW/OC/2026/02
Titel Sturen op ernst. Praktijkgericht onderzoek naar de meerwaarde van de Nederlandse Crime Severity Index in de basispolitiezorg
Uitvoerder NSCR

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

De Crime Severity Index is een veelbelovend instrument voor de politiepraktijk, maar is nog niet eerder in Nederland toegepast. In dit onderzoek zal, in navolging van politieonderzoek in het buitenland en in nauwe samenwerking met de politie, worden onderzocht wat de meerwaarde is van het toepassen van de CSI voor de basispolitiezorg. Daarbij wordt ook gekeken naar het risico van ongewenste neveneffecten. De volgende drie onderzoeksvragen staan centraal:

1. In hoeverre leiden analyses met de CSI tot andere inzichten en rangordening van a) trends en tijdstippen b) daders en c) locaties, in vergelijking met huidige politieproducten?
2. Op welke wijze kunnen analyses met de CSI door basisteams worden gebruikt bij prioritering en inzet van capaciteit en middelen?
3. Wat zijn de kwetsbaarheden en/of risico's in het gebruik van de CSI?

p.m.

Subthema Effectieve interventies bij explosieven / vuurwerkcriminaliteit

Nummer 40
Contract PW/OC/2024/10
Titel Plofkraken - een explosief misdrijf? Bureau Beke
Uitvoerder Bureau Beke

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Doel van dit onderzoek is inzicht te verwerven in het fenomeen plofkraken en de organisatie en personen die daarachter zitten, de rol die plofkraken spelen in het grotere geheel van de georganiseerde misdaad en de rekrutering van nieuwe plofkrakers en hun verdere criminele carrière. Nieuwe maatregelen leiden tot steeds weer nieuwe modus operandi en verplaatsing naar het buitenland. Er is in het onderzoek ook aandacht voor rekrutering van de veelal jonge daders. Het onderzoek moet leiden tot concrete aanbevelingen voor de aanpak.

Het eindrapport wordt in de tweede helft van 2026 verwacht.

Nummer 41
Contract PW/OC/2025/08
Titel Explosief gedrag. Over het begrijpen en voorkomen van het plaatsen van explosieven vanuit een gedragsperspectief
Uitvoerder Erasmus Universiteit

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Dit onderzoek richt zich op het begrijpen en voorkomen van aanslagen met explosieven door jonge (potentiële) daders, namelijk tussen de 12 en 22 jaar. De huidige repressieve aanpak lijkt onvoldoende effectief en het is de bedoeling om meer preventief te gaan werken. Door inzicht te krijgen in de gedragsdeterminanten en contextuele factoren die van invloed zijn (zoals armoede of invloed van ouders, vrienden, of educatie) wordt dit gedrag beter begrepen. Doel is om risicogroepen eerder te herkennen en effectievere interventies / concrete richtlijnen te ontwikkelen tbv de politie. Gedragsmodellen, zoals het Behaviour Change Wheel bieden hiervoor de juiste handvatten.

Het eindrapport wordt begin 2026 verwacht.

Nummer 42
Contract PW/OC/2025/09
Titel Explosieven in woonwijken – verborgen verbanden onthullen
Uitvoerder NFI

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Voor aanslagen in woonwijken worden diverse soorten explosieven gebruikt. De overeenkomst tussen al deze explosieven is de lading: flitspoeder. Forensisch gezien is het nog niet mogelijk om een bronvergelijking op flitspoeder uit te voeren. Bronvergelijking maakt het mogelijk om criminele netwerken in kaart te brengen. Het NFI onderzoekt of het mogelijk is om door een combinatie van de specifieke deeltjeseigenschappen van het poeder en aanwezige kleine chemische vervuilingen in het poeder een soort 'chemische vingerafdruk' van het flitspoeder te verkrijgen. In dit project wil het NFI de analytische en statistische methodes ontwikkelen en een aanvang maken met een database, zodat bronvergelijking tussen flitspoeders uit zaakwerk binnen enkele jaren mogelijk wordt.

Het eindrapport wordt derde kwartaal 2027 verwacht.

Nummer 43
Contract PW/OC/2025/10
Titel Explosieven in woonwijken. Een fenomeenonderzoek naar explosies in woonwijken, daders en het criminele netwerk daarachter, impact op de omgeving en kansen voor de aanpak
Uitvoerder Bureau Beke

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

In dit onderzoek wordt gekeken wat de profielen, motieven en modus operandi van de leggers van explosieven zijn (bij een specifiek uitgekozen slachtoffer) en in welke criminele netwerken zij zich begeven. Verder wordt onderzocht wat de impact van explosies op de omgeving is en op welke wijze de preventieve en repressieve aanpak verbeterd kan worden om het fenomeen tegen te gaan. Er wordt ook gesproken met daders. Doel is om te komen tot een probleemgerichte aanpak met veel verschillende betrokken partijen. Er wordt onderzoek gedaan onder buurtbewoners over de impact van explosies in de wijk en meldingsbereidheid.

Het eindrapport wordt derde kwartaal 2027 verwacht.

Nummer 44
Contract PW/OC/2026/05
Titel Explosieve grenzen: Informatie-uitwisseling en Basisteams in de aanpak van internationale vuurwerkcriminaliteit
Uitvoerder Ecorys

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Grote hoeveelheden illegaal vuurwerk worden de grens overgebracht vanuit ons omringende landen zoals België en Duitsland en deze zijn vaak afkomstig uit EU-landen als Spanje, Italië en Polen. In dit onderzoek wil men de informatie-uitwisseling over vuurwerkcriminaliteit in grensregio's in kaart brengen. Welke signalen over vuurwerkcriminaliteit krijgen basisteams en hoe wordt deze informatie gedeeld? Welke bestuurlijke en juridische belemmeringen bestaan er voor informatie-uitwisseling vanuit de politie (basisteams) met gemeenten, RIEC's en OM? Hoe verloopt de internationale informatie-uitwisseling met België en Duitsland, en welke lacunes zijn er?

p.m.

Subthema Effectieve interventies bij milieucriminaliteit

Nummer 45
Contract PW/OC/2024/02
Titel De aanpak van milieucriminaliteit in Europa - vergelijkende analyse en lessen voor de Nederlandse politie
Uitvoerder Haagse Hogeschool

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

De verwachting is dat er strengere milieuwetgeving komt. Dit onderzoek wil de politie helpen om zich voor te bereiden op handhaving daarvan met een beperkte capaciteit door te leren van andere landen. Het doel van dit onderzoek is om te verkennen hoe strategieën om milieucriminaliteit terug te dringen worden ontwikkeld en geïmplementeerd in andere Europese politiekorpsen (Engeland /Wales, Frankrijk, Zweden) en wat de Nederlandse politie kan leren van deze ervaringen, rekening houdend met de verschillende contexten. Gekeken wordt hoe milieudelicten effectief kunnen worden aangepakt met een beperkte capaciteit.

Het eindrapport is bijna afgerond en wordt in na de zomer van 2026 gepubliceerd.

Nummer 46
Contract PW/OC/2025/11
Titel Milieucriminaliteit bestrijden door detectie van illegale chemische vervuiling met behulp van 'Remote Sensing' en Artificial intelligence
Uitvoerder Saxion Hogeschool

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Dit onderzoek richt zich op detectie van vervuiling in landbouw- en vegetatiegebieden. Dat kan onder andere door te kijken naar kenmerken van de vegetatie met een ontwikkelde drone. Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken hoe Remote Sensing en datagestuurde technieken het opsporen van vervuilingsoverdelicten effectiever en efficiënter kunnen maken en wat de mogelijkheden zijn om dergelijke technologie te integreren in het operationele werk van de politie (met operationele scenario's). Het gaat om experimentele dataverzameling en het verzamelen van referentiedata van echte gevallen van vervuiling; Analyse om patronen bij vervuiling te bepalen met geselecteerde sensoren; Beoordeling van detectie- en classificatiemethoden en het bedenken van mogelijke operationele scenario's samen met de politie.

Het eindrapport wordt begin 2027 verwacht.

Nummer 47
Contract PW/OC/2025/12
Titel Milieucriminaliteit: de rol van private partijen in de aanpak
Uitvoerder Verinorm

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

In dit onderzoek wordt gekeken naar milieucriminaliteit in relatie tot afvalcriminaliteit. De centrale vraag is in hoeverre het mogelijk is om te komen tot een betere bestrijding van afvalcriminaliteit door de betrokkenheid van private organisaties. Door brancheorganisaties, certificeringsinstanties en financiële controle organisaties te betrekken wordt onderzocht in hoeverre zelfregulering, toezicht en handhaving binnen de sector wordt versterkt. Er wordt ook gekeken wat er civielrechtelijk mogelijk is. De afvalbranche wordt in beeld gebracht en er wordt tijdens het onderzoek een feedbackteam gevormd met praktijkmensen uit opsporingsorganisaties, waarbij gestreefd wordt naar veiligheidscoalities.

Het eindrapport wordt tweede helft 2026 verwacht.

Nummer 48
Contract PW/OC/2025/13
Titel Door de ogen van de overtreder: een KBA voor bedrijven actief in de afvalsector
Uitvoerder Ecorys

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

In de afvalsector is sprake van complexe wetgeving en druk om competitief te zijn vanwege klein winstmarges. Verder is de ervaren pakkans klein. Dit maakt het lucratief om regels te overtreden. Dit onderzoek heeft als doel meer inzicht te bieden in hoe de besluitvorming (kosten-batenanalyse) van bedrijven in de afvalsector eruitziet. Welke factoren spelen een rol om wet- en regelgeving al dan niet te overtreden en hoe kunnen deze factoren beïnvloed worden, zodat bedrijven minder snel zullen besluiten om wetten en regels niet na te leven. Door gerichte barrières op te werpen, kan de politie zich concentreren op specifieke aanknopingspunten in opsporingsonderzoeken naar afvalcriminaliteit, wat leidt tot efficiëntere inzet van de beschikbare capaciteit.

Het eindrapport wordt tweede helft 2026 verwacht.

Thema 4 Veranderkracht SOAP

De politie als lerende organisatie

Nummer 49
Contract PW/OC/2024/01
Titel Blik op Verbetering: Het Zichtbaar Maken van Politionele Visuele Expertise
Uitvoerder Erasmus Universiteit

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Onderzocht wordt of visuele vaardigheden van experts / ervaren politiemensen zichtbaar gemaakt kunnen worden en met een nieuwe instructietechniek overgedragen kunnen worden in het onderwijs. Visuele expertise is vaak impliciet en daarom moeilijk uit te leggen. In het onderzoek wordt gekeken of het zichtbaar maken van oogbewegingen samen met inzicht in denkprocessen van de experts helpt. Dit wordt gedaan met een live Eye Movement Modeling Examples (EMME of eye tracking bril). Is het mogelijk om dit efficiënter kijkgedrag bij visueel complexe taken aan te leren met behulp van EMME? Leidt dit ook tot betere resultaten? Dit wordt onderzocht door middel van een experiment.

Het eindrapport wordt tweede helft 2026 verwacht.

Nummer 50
Contract PW/OC/2024/03
Titel Presteren en leren: ze gaan hand in hand!
Uitvoerder Kolkhuis Tanke

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Teams dienen voldoende ruimte te krijgen om te 'leren terwijl de winkel open moet blijven'. Dit wordt de leer- en presteerparadox genoemd. De hoofdvraag van dit onderzoek is: op welke wijze versterken (of beperken) condities en handelingspatronen in de dagelijkse praktijk van de gebiedsgebonden politie (GGP) basisteams het combineren van leren en presteren? Er wordt ook gekeken in andere sectoren en internationaal naar de ervaringen. Multiple casestudy en actieonderzoek in een aantal basisteams.

Het eindrapport wordt tweede helft 2026 verwacht.

Nummer 51
Contract PW/OC/2024/04
Titel Leren van geweld, de rol van IBT
Uitvoerder NSCR

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Het onderzoek kijkt naar wat er op uitvoeringsniveau nodig is om als OBT te faciliteren dat er structureel en systematisch geleerd wordt van geweldsaanwendingen. Het gaat dan met name om de vereiste competenties van docenten Integrale Beroepsvaardigheidstraining (IBT). Het onderzoek richt zich op twee onderzoeksvragen: 1. In welke mate hebben docenten IBT de competenties en motivatie om agenten aan te zetten tot reflectie en hun reflecterend vermogen te vergroten? (huidige situatie in kaart brengen) 2. Wat is het effect van vier te ontwikkelen modules op competenties en motivatie van docenten IBT om agenten aan te zetten tot reflectie en meer reflecterend vermogen?

Het eindrapport wordt tweede helft 2026 verwacht.

Nummer 52
Contract PW/OC/2024/06
Titel Vingersporen: van identificatie naar reconstructie
Uitvoerder Hogeschool van Amsterdam

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Centraal staat de vraag hoe nieuwe technieken optimaal ingezet kunnen worden voor de praktijk. Door in het onderzoek kennis te verzamelen over veel voorkomende alternatieve scenario's die in de praktijk voorkomen voor de aanwezigheid van vingersporen, kan richting worden gegeven aan de contextuele informatie die op de Plaats Delict (PD) moet worden verzameld en vastgelegd. Met deze informatie kan de politie op de PD en tijdens verhoren al anticiperen op eventuele alternatieve scenario's die later in het strafproces kunnen voorkomen. Het onderzoek zal richtlijnen opleveren voor het verzamelen van de juiste contextinformatie op een PD.

Het eindrapport wordt in het tweede helft van 2026 verwacht.

Nummer 53
Contract PW/OC/2024/07
Titel Professionaliteit van politie: een internationaal perspectief
Uitvoerder IRCP (Universiteit Gent)

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

De onderzoekers willen met dit onderzoek nagaan welke betekenis in Noorwegen, Engeland/Wales, Duitsland en Nederland in en rond de politie wordt toegekend aan de gedachte van professionalisering van de politie en welke invulling hieraan wordt gegeven. Een internationaal perspectief met ervaringen en discussies kan de gedachtevorming hierover stimuleren. Dit is belangrijk voor veranderkracht van de politie. Ligt het accent bij de politie bijvoorbeeld op maatschappelijke betrokkenheid, effectiviteit en efficiency, is de politie juridisch of burger georiënteerd en wat is de rol van wetenschappelijk onderzoek? De onderzoekers willen hiermee een bijdrage leveren aan reflectie over het politievak.

Het eindrapport wordt tweede helft 2026 verwacht.

Nummer 54
Contract PW/OC/2024/08
Titel Letselonderzoek in het kader van het strafrecht
Uitvoerder GGD Amsterdam

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

De politie speelt een cruciale rol bij het (laten) vastleggen en beoordelen van letsel bij strafzaken. Er is behoefte aan kwalitatieve verbetering van het proces. In eerder uitgevoerd onderzoek hebben de onderzoekers zich gericht op de bestaande procedures en barrières in strafzaken waarbij sprake is van letsel bij de rechtspraak, het OM en de forensisch artsen. Het vervolgonderzoek brengt in kaart

hoe in de praktijk uitvoering wordt gegeven aan letselonderzoek bij aangiftes in strafzaken. Het onderzoek zal zich onder andere richten op de faal- en succesfactoren binnen het huidige proces, de rol en taken van de verschillende politieonderdelen en de mogelijkheid tot taakherschikking en ontlasten van de politie door samenwerking met andere organisaties.

Het eindrapport wordt eind 2026 verwacht.

Nummer 55
Contract PW/OC/2024/09
Titel Professionalisering van docenten en begeleiders in het politieonderwijs op divers vakmanschap
Uitvoerder Universiteit Leiden

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

De mate van ervaren inclusie is volgens eerder onderzoek bij aspiranten een factor bij de beslissing om te vertrekken. Voor inclusie zijn begeleiders bij de politie belangrijk. Hoe worden zij toegerust voor het omgaan met diversiteit, het bevorderen van inclusie en professionaliteit? Kan de handelingsbekwaamheid verhoogd worden? Gekeken wordt hoe de politie via onderwijsinnovatie inclusie kan bevorderen. Dit willen zij doen door de 'employee journey', ofwel de weg die nieuwe agenten afleggen vanaf het moment dat zij worden aangenomen tot het moment dat zij de organisatie (onverhoopt) verlaten, in kaart te brengen. Doel is om onder andere een bijdrage te leveren aan het politieonderwijs.

Het eindrapport wordt eind 2026 verwacht.

Nummer 56
Contract PW/OC/2025/01
Titel Leren van ingebed strafrecht. Lokale opsporing in actie
Uitvoerder Lokale Zaken

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Dit kwalitatieve onderzoek richt zich op de aanpak van ondermijning door een basisteam, waarbij innovatieve én klassieke politiepraktijken in kwetsbare wijken worden toegepast. Het gaat om professionele reacties op schadelijke drugscriminaliteit: handel, productie en witwassen van drugsgeld. Het onderzoek richt zich op twee gemeenten met basisteams die prestaties leveren, met twee rode draden: a.) werkwijzen ontwikkelen op lokaal niveau, met opsporing als kernonderdeel; b.) opsporing en politie-informatie meerwaarde geven door inbedding in integrale inspanningen en preventieve werkwijzen. Gekeken wordt hoe en waarom in deze gemeenten een bestuurlijke aanpak en strafrechtelijk optreden wordt gecombineerd en wat hiervan geleerd kan worden (positieve bestuurskunde).

Het eindrapport wordt tweede helft 2026 verwacht.

Recent afgesloten onderzoek, nog niet gepubliceerd

	Titel	Uitvoerder	Publ. jaar
1	Criminele jeugdnetwerken in een digitale samenleving. Handreikingen voor de integrale aanpak van (cyber) criminele jeugdnetwerken op lokaal niveau	Haagse Hogeschool ism NSCR, RIEC Noord Nederland	2026
2	Een ongeluk in slow motion? De soevereinen-beweging in Nederland nader onderzocht	EMMA	2026

Nummer 1
Contract PW/OC/2022/06
Titel Criminele jeugdnetwerken in een digitale samenleving
Uitvoerder Haagse Hogeschool

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Jeugdnetwerken digitaliseren steeds meer en verdwijnen daardoor nogal eens uit beeld. Toch zijn deze netwerken vaak lokaal ingebed met offline sociale banden en dat biedt mogelijkheden voor een lokale aanpak. Hiervoor ligt de regie bij de gemeenten, maar er is behoefte aan handvatten om gezamenlijk zicht te krijgen op de jeugdnetwerken en aan een integrale aanpak. Het doel van dit onderzoek was om een breder toepasbare methodiek te ontwikkelen waarmee ook andere lokale veiligheidscoalities zicht kunnen krijgen op de cybercriminele jeugdnetwerken.

Onderzoeksrapport wordt begin juli 2026 gepubliceerd.

Nummer 2
Contract PW/OC/2024/15
Titel Een ongeluk in slow motion? De 'soevereinen-beweging' in Nederland nader onderzocht
Uitvoerder EMMA

Korte omschrijving, doel en opzet onderzoek

Dit onderzoek beoogt het gedachtegoed en de organisatie van de 'soevereinen-beweging' in Nederland in kaart te brengen. Het is een relatief nieuw fenomeen, dat niet bij voorbaat crimineel is of de OOV verstoort, maar het raakt wel aan de basis van de rechtsstaat. Zijn er patronen van radicalisering herkenbaar vanuit andere groepen met extreem gedachtegoed? Hoe wordt binnen de soevereine beweging tegen geweldpleging en extremisme aangekeken? Het onderzoek dient te leiden tot handelingsperspectieven voor de verschillende betrokken diensten.

Het eindrapport is afgerond en wordt na de zomer gepubliceerd.